

Den nya svenska modellen: Framgångsrik integration

Ulf Kristerssons tal vid Järvaveckan den 16 juni 2019.

Den nya
svenska
modellen

Det talade ordet gäller

Tack!

Och tack Parisa!

Och tack Ahmed, och tack alla ni som är här idag!

Jag hörde om Järvaveckans mål att förmedla över 1000 jobb. Det imponerar. Handfast integration, på riktigt.

Det är lite speciellt för mig att vara tillbaka här på Järva. I min förrföra roll som socialborgarråd i Stockholm var jag ofta här. Järva är ju den del av Stockholm som allra oftast blir symbol för de svenska integrationsproblemen.

Och det finns en utbredd gängkriminalitet. Husby, Rinkeby och Tensta klassas av Polisen som särskilt utsatta områden. Det skjuts ibland flera gånger i veckan och droghandeln kan ske helt öppet.

Det är problem på riktigt, det är inga "utmaningar".

Men jag vet också att Järva är något annat. Närheten till naturen, och närheten till stan. God kebab och några av Stockholms bästa mataffärer. Ett rikt kulturliv och en stark gemenskap.

Jag tror på att tala öppet och ärligt om problem. Och det tänker jag göra här i kväll. För de som får betala priset för den misslyckade integrationen är alla hederliga, hårt arbetande människor som bor i våra utanförskapsområden.

Vi har stora problem, men man får inte måla allt i svart. Jag vet att det för en del är jättesvårt – men man måste kunna hålla två tankar i huvudet samtidigt.

***

Sedan i höstas har jag rest runt i Sverige och besökt många av de utsatta områdena.

Mönstret känns igen. Oavsett om man åker till Norrby, Bergsjön, Rosengård, Drottninghög eller hit till Järvafältet:

Jag möter barn som inte talar bra svenska. Vuxna som inte talar svenska alls. Områden där barn inte får se sina föräldrar gå till jobbet på dagarna. Eller på kvällarna. Eller någon gång alls.

Kriminella nätverk som kontrollerar samhället. Knark. Skjutningar. Mord. Det är tio gånger så vanligt att unga män skjuter ihjäl varandra i Sverige som i Tyskland.

Vi ser hur 20-åringar rekryterar 12-åringar till gängen. Föräldrar som sörjer barn som närmast har avrättats i gängkrigen.

I Vivalla i Örebro gav Polisen mig en hel lista som sammanfattar problemet: Hederskultur, radikaliserings, öppen droghandel, våld i offentlig miljö, trångboddhet, maffialiknande familjer, otrygg skolmiljö.

Hit har vi alltså kommit. Men så här kan vi inte fortsätta. Människor i Sverige kommer inte att acceptera det. Demokratin kommer inte acceptera det. Det krävs mycket bättre politik och mycket mer kraftfulla insatser.

***

På 60-talet myntade Sveriges dåvarande statsminister Tage Erlander uttrycket "de stigande förväntningarnas missnöje".

Det enkla budskapet var att ju mer staten gör, desto mer kräver medborgarna.

I dagens Sverige verkar vi inte ha det problemet. Tvärtom: människors förväntningar på statens förmåga sjunker. Det här är historiskt: De sjunkande förväntningarnas missnöje.

När de som jobbar och betalar skatt inte längre upplever att staten står för sin del av det viktiga samhällskontraktet, då raseras grunden för den svenska modellen.

Det talade ordet gäller

Vi moderater kommer därför under den här mandatperioden och det kommande decenniet bygga den nya svenska modellen. Som utgår från den sunda grunden – arbete, företagande, självständighet, omtanke och jämlikhet – men som möter vår tids problem och möjligheter.

Den nya svenska modellen handlar förstas om att stoppa brotten och brottslingarna; om skola och sjukvård i världsklass, om klimatet, och om att värna sammanhållningen i vårt land.

Men det handlar också väldigt mycket om att lösa den svenska integrationskrisen.

För invandring kan vara löftesrik. Världen har sett så många exempel på det. Men det kommer inte med automatik.

Sverige har slarvat länge med invandringen. Blundat för det som i grunden är väldigt besvärligt. För det är verkligen inte lätt att som vuxen komma till sin rätt i ett nytt land. Där kulturen är annorlunda och där språket - t o m alfabetet - är ett helt annat. Sverige har aldrig tagit det riktigt på allvar. Och därför har integrationen så ofta misslyckats.

Utanförskapet i svenska förorter är ett dyrköpt kvitto på det.

Och det gör mig riktigt arg. För det måste inte alls vara så. Och för det strider mot själva grunden i den svenska modellen: den urgamla svenska jämlikheten.

Jämlikhet innebär inte alls att alla ska vara lika eller få det likadant. Tvärtom - ansträngning måste alltid löna sig. Men det betyder att alla i Sverige har rätt att få sin egen chans. Där ditt namn inte avgör din framtid. Där framtiden styrs av egna val, av vad du kan och vad du gör. Inte av var – eller av vem – du är född.

Integrationskrisen är vår tids ödesfråga. Och den griper in i nästan alla politiska områden: jobben, skolan, brotten, bidragen, trångboddheten och barns möjligheter att lyckas i framtiden.

***

Den första frågan vi måste ställa oss är därför "Hur stor kan invandringen till ett land som Sverige vara?".

Svaret är inte alls givet. Självklart påverkas integrationen av hur många som kommer till vårt land.

Kommer det några få så spelar det ju ingen roll hur dålig integrationen än är. Men kommer det flera hundra tusen på fem år. Ja, då leder dålig integration till kris. Och det är precis det som har hänt.

I Sverige har vi förenat riktigt stor invandring med riktigt dålig integration. Det är en riktigt farlig kombination.

Moderaternas budskap är därför detta: Migration och integration hör ihop. Svensk invandringspolitik måste vara mycket stram i många år framåt. Stramare än idag. Och därför kan vi inte gå tillbaka till mer generösa regler än i andra länder. Antalet asylinvandrare och deras anhöriga som kommer till Sverige är för högt. Vi kommer inte kunna lösa integrationsproblemen om 40 000 nya människor får uppehållstillstånd i Sverige varje år.

I Sverige ska vi som ett rikt land ta vår del av ansvaret för människor som far illa i en trasig värld. Men vi måste också ta det fulla ansvaret för hur det går här i Sverige.

Att Socialdemokraterna i fredags föreslog en utredning om MER OMFATTANDE invandringen går bortom allt förstånd. Det är huvudlöst, vårdslöst och ansvarslöst. Regeringen håller på och förlora kontrollen över vad som händer i Sverige. De förstår inte riskerna i detta.

Vi vill göra precis tvärtom. Skärpta krav på uppehållstillstånd och medborgarskap, och stramare regler för anhörginvandring behövs för en hållbar invandringspolitik. Det ger bättre förutsättningar för invandrare – och deras barn – att bli framgångsrika i Sverige.

***

Det talade ordet gäller

Den andra frågan handlar om vad som krävs för att bli en del av det svenska samhället. Hur ska vi få integrationen att fungera i praktiken?

Det är ingen lätt fråga. Sverige kan vara ett rätt knepigt land att komma in i, med värderingar som ligger långt från många andra.

I Sverige har alla som bor här individuella rättigheter. Här har alla rätt att leva sitt liv efter eget huvud. I Sverige råder jämlikhet mellan könen. Här jobbar både män och kvinnor. I Sverige får man gifta sig med vem man vill. Här har både killar och tjejer rätt att bada och spela fotboll. Här har barnen egna rättigheter. I Sverige är familjen viktig – men den står inte över lagen.

Alla tycker inte att detta är enkelt och självklart, eller ens bra. Och Sverige är ett tolerant land där man ofta får göra som man vill. Men lagen är inget allmänt tips. Det här är de regler som gäller.

Här måste man respektera de grundläggande värderingar som präglar vårt land. Kompromisslöst respektera värderingar som har blivit lag. Och mer än så, om man också vill bli framgångsrik i Sverige. Kan eller vill man inte det, ja då får man nog bo någon annanstans än i just Sverige.

Svensk politik har inte varit tillräckligt tydlig på den punkten. Och det måste vi ändra på.

Det börjar med det svenska språket. Svenskan är vägen in i det svenska samhället och in till den svenska kulturen. Det är nyckeln till arbetsmarknaden för vuxna och nyckeln till skolan för barn.

Trots det har staten i decennier skickat signalen att den som kommer till Sverige inte alls behöver lära sig språket. Inga krav på att lära sig svenska för att få olika bidrag. Inga krav på att lära sig svenska för att få permanent uppehållstillstånd. Inte ens några krav på att lära sig svenska för att bli svensk medborgare.

Tvärtom har nästan motsatsen gällt. Sverige betalar ut två miljarder om året för tolkhjälp – även till människor som har bott här i decennier. Rätten till hemspråk har varit starkare än skyldigheten att lära sig svenska. Det är fel och ohållbart.

Sverige är tolerant, men vi är ingen kravlös gemenskap. Därför vill Moderaterna att tydliga språkkrav ska prägla hela vägen från nyanländ till ny svensk medborgare. Obligatorisk SFI. Krav på kunskap, inte bara på närvaro. Och fungerande svenska ska vara ett krav både för permanent uppehållstillstånd och medborgarskap.

Däremot inget ouppnåeligt snobberi: Perfekt svenska är nog överskattat. Begriflig svenska är definitivt underskattat.

Men i Sverige gäller inte bara krav. Här gäller rättigheter, skyldigheter och möjligheter. Lika för alla.

Moderaterna har sedan länge krävt språkförskola till alla nyanländas tre-, fyra- och femåringar. För att det skulle öka de barnens chanser att komma in i det svenska språket, och in i samhället.

Förskolan är det första steget för de barn som inte har svenskan hemifrån. Dessutom gör förskolan att fler kvinnor kan jobba, stå på egna ben och tjäna egna pengar. Det andra steget är grundskolan.

Och skolan är ju viktig för alla barn. Men den är helt avgörande för barn som fått en tuffare start i livet än andra barn. Och därmed avgörande för integrationen.

Det finns skolor där mer än hälften av eleverna går ut nian utan fullständiga betyg. Och i förra veckan kunde vi läsa Federico Morenos gripande reportage i Expressen, om Storstretsskolan. Han skriver om stök och bråk som tagit över skolan. Barn som är födda i Sverige, men som inte kan läsa och skriva. En elev sa, och jag citerar: "Ingen förstår mig. Och jag förstår inte orden som läraren säger eller som står i böckerna."

Det talade ordet gäller

Hot och våld i skolan som vi aldrig skulle tolerera på öppen gata. Elever som misshandlar andra elever. Slag, sparkar och avrivna tröjor. En lärare som varnat en stökig elev berättade för SVT att eleven – och jag citerar: ”Ringde sedan in cirka 40 kompisar som stod bakom honom och skulle se när han skulle slå mig.”

Så här kan vi bara inte ha det.

Här krävs en samordnad politisk och professionell insats. Först klarspråk om hur illa det är. Och att detta kommer att stoppas. Sen nya lagar och regler som klargör vem som bestämmer och vem som inte gör det. Vem som har rätt och vem som har fel.

Vi moderater vill ge lärarna större befogenheter att ingripa vid bråk, och att varje elev ska få hem ett skriftligt omdöme i ordning. Och att det är den elev som förstör arbetsron för 20 andra, som inte ska vara kvar i klassrummet.

Ordning och reda är inte svaret på alla skolans problem. Men inget annat kommer fungera utan ordning och reda. Om ”svensk kultur” uppfattas otydlig på den punkten, så är det dags att ändra på det.

Och föräldrar är extremt viktiga. Även de föräldrar som inte själva har lång utbildning. Det vet vi i Sverige bättre än många andra länder, för den svenska modellen rymmer miljoner klassresenärer. Och nästan alla kan göra något bra för sina barn.

Men föräldrar som inte tar föräldrappgiften på allvar, eller inte klarar av att utöva den, borde oftare än idag få sin vårdnad ifrågasatt.

Stöket är det ena problemet. Men det råder också farligt låga förväntningar. I skolor där nästan all undervisning sker på E-nivå – alltså lägsta möjliga nivå för godkänt.

Staten måste få större mandat att ytterst stänga de skolor som inte lyckas förmedla kunskap. Ska elever utan stort stöd hemma klara sig bättre, behövs dessutom fler timmar

i skolan. Mer matte och mer svenska. Vi föreslår därför precis det.

Det här är nödvändiga steg för att börja lösa integrationsproblemen. Vi ska göra mycket för att vuxna ska lyckas i Sverige. Men vi ska göra ALLT för att barnen INTE ska misslyckas. Klassresan börjar i klassrummet.

***

Och så handlar det om grundläggande värderingar. Ibland svåra att prata om, men nödvändiga. Ska integrationen fungera måste vi fullt ut stå upp för de värderingar som en gång gjorde den svenska modellen framgångsrik: individualism och jämlikhet, arbete och sammanhållning. Plikt och rätt. Lagen lika för alla.

Även det kräver tydlighet. Både om det som står på raderna, och det mellan raderna. Det allra värsta sveket är vår oförmåga att bekämpa hedersförtryck.

I dag lever över ett par hundra tusen tjejer och killar under hederskulturens livsbegränsningar. Det är tyvärr inget nytt.

Om en vecka var det 20 år sedan Pela Atroshi mördades av sin egen pappa. 19 år gammal. Och det var 17 år sedan Fadime Sahindal sköts ihjäl av sin pappa – efter hennes uppmärksammade tal i riksdagen.

Trots heroiska insatser av modiga kvinnor har hedersvåldet och hedersförtrycket ökat i Sverige, inte minskat. Unga kvinnor med hela livet framför sig får sina framtidsdrömmar krossade för att fäder, bröder och kusiner tar sig rätten att diktera deras liv. Det gör mig rasande. Sverige ska inte acceptera det. Jag tänker inte acceptera det.

Att hederskulturen fortfarande styr så många liv beror på den flathet som nästan hela den svenska offentligheten har visat under alldeles för lång tid.

Jag har själv jobbat med de här frågorna i mer än ett decennium. Redan 2007 blev vi kritiserade när vi här i Stockholm gjorde den

Det talade ordet gäller

första riktigt seriösa kartläggningen av hedersförtrycket. Högljudda anklagelser om rasism. Befängda uppfattningar att hedersvåld inte finns. "Bara mäns våld mot kvinnor."

Priset för de senaste 20 årens tysta acceptans betalas av de tiotusentals flickor och pojkar som under de här åren har vuxit upp utan sin lagliga frihet och självständighet.

Därför är det hög tid att ta striden mot hedersförtrycket: Hårdare straff mot hedersbrott, ytterst även utvisning ut ur Sverige. Och det är obegripligt att regeringen väntar till 2022 med en ny rubricering för hedersbrott. Och så behövs förbud mot de "moralpoliserna" som återkommande patrullerar förorten. Värderingar är svåra att snabbt ändra, men beteenden kan och måste förändras!

Att en förlegad syn fortfarande gäller framgick när Skolverket och Jämställdhetsmyndigheten försökte förhindra att hedersförtryck tas in i läroplanen. För det skulle enligt Skolverket riskera, som det heter, att "grupper ställs mot varandra".

Det säger något om aningslösheten. Precis den retoriken användes för tio och 20 år sedan för att slippa erkänna problemen. Stefan Löfven måste nu visa att han menar allvar med att bekämpa hedersförtrycket. Hans högtidstal mot heder blir meningslösa utan politisk handling.

***

Genom vår integrationspolitik vill vi moderater tala klartext – med full respekt för andra människor. Vi tror att människor kan leva och verka sida vid sida, även om man kommer från olika delar av världen. Men det kräver ett gemensamt språk i dess vidaste mening. Lagen, skolan, jobben och svenska språket är en absolut nödvändig gemensam grund.

Men inte heller vi har alla svaren. Vi har därför tillsatt en egen integrationskommission. För att ta fram

världens bästa integrationspolitik. Alltså: världens bästa. Från ax till limpa. Från invandring till integration. Från gränskontroll till det svenska medborgarskapet.

Från ett nej som betyder nej: du får inte stanna i Sverige utan måste återvända. Till ett ja som innebär ett ja: du är välkommen att stanna i Sverige. Och vi kräver att du sköter dig och följer de regler som gäller här! Bry dig, bilda dig och betala för dig, som Widar Andersson brukar säga.

Integrationskommissionen kommer lära av andra länders framgångar och misslyckanden. Och duckar inte för de svåra frågorna: Hur många kan det bo i en lägenhet om barnen ska kunna göra läxorna? Hur kan man successivt ta sig in i, och få tillgång till, den svenska välfärden? Hur kommer man vidare från de enkla jobben till de riktigt svåra? Varför är killarna ute och tjejerna inne?

Det arbetet startade denna vår och ska vara klart om ett år. Några av Sveriges ledande experter är med och fördjupar vår kunskap och förbättrar vår politik. Jag kommer personligen göra allt jag kan för att det också ska bli Sveriges politik.

För jag ser att vi i Sverige har stora problem, men jag vet också att de kan lösas. Och jag vill att framtidens Sverige än en gång ska bli ett land fyllt av berättelser om människor som har lyckats. Ibland mot alla odds.

Människor som började med nästan ingenting men kom nästan hur långt som helst. Där föräldrar är stolta över barn som går i deras fotspår, men kommer så mycket längre. Och där barn är tacksamma över sina rötter från en värld, men bygger sin framtid i en annan. Där alla förväntas bidra.

Det är också den djupaste innebörden i den nya svenska modellen. Det här kommer att kräva mycket. Men jag vet att det går. Och att vi kan göra Sverige till ett land där våra ursprung varierar, men där vår framtid är gemensam.

Tack!